

**Obrázky s popisem pro (zatím některé)
aparatury v praktiku
(úlohy 7 – 10)
Fyzikální praktikum 2**

Ústav fyziky kondenzovaných látek

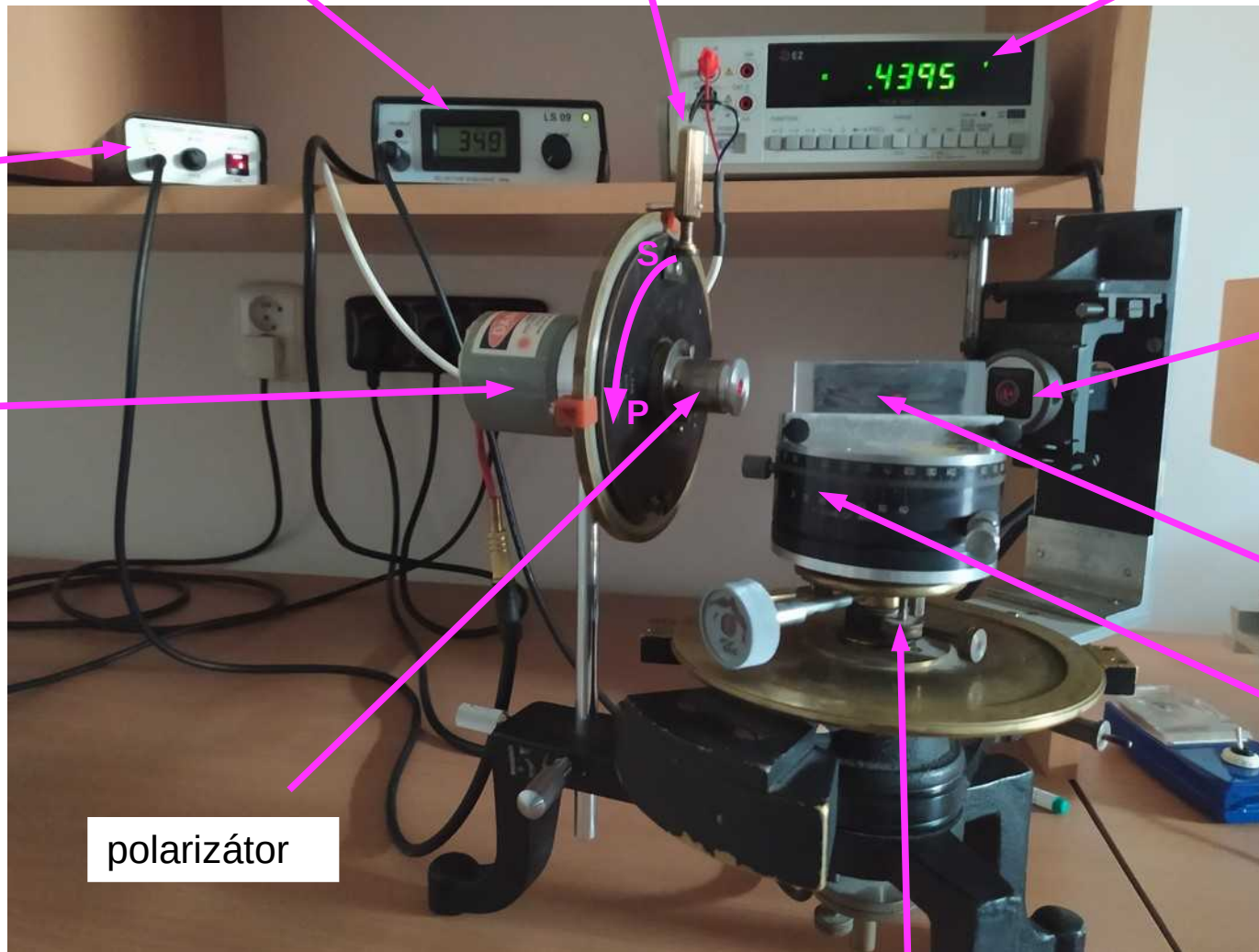
Úloha 7

Měření světla odraženého na povrchu dielektrika.
Experimentální uspořádání pro měření odrazivosti na povrchu dielektrika

zesilovač fotonapětí z detektoru

úchyt pro otáčení polarizátorem

multimetr měřící fotonapětí

napájení laseru

fotodetektor

polovodičový laser

měřený vzorek

polarizátor

stupnice pro odečítání úhlu dopadu

goniometr s kruhem pro otáčení vzorkem a detektorem

Úloha 7

Napájení laseru

regulace výkonu
LASERu

spínač frekvenční
modulace zdroje
(frekvence modulace
1 kHz)

Zesilovač signálu z detektoru (selektivně zesiluje jen signál frekvence 1kHz)

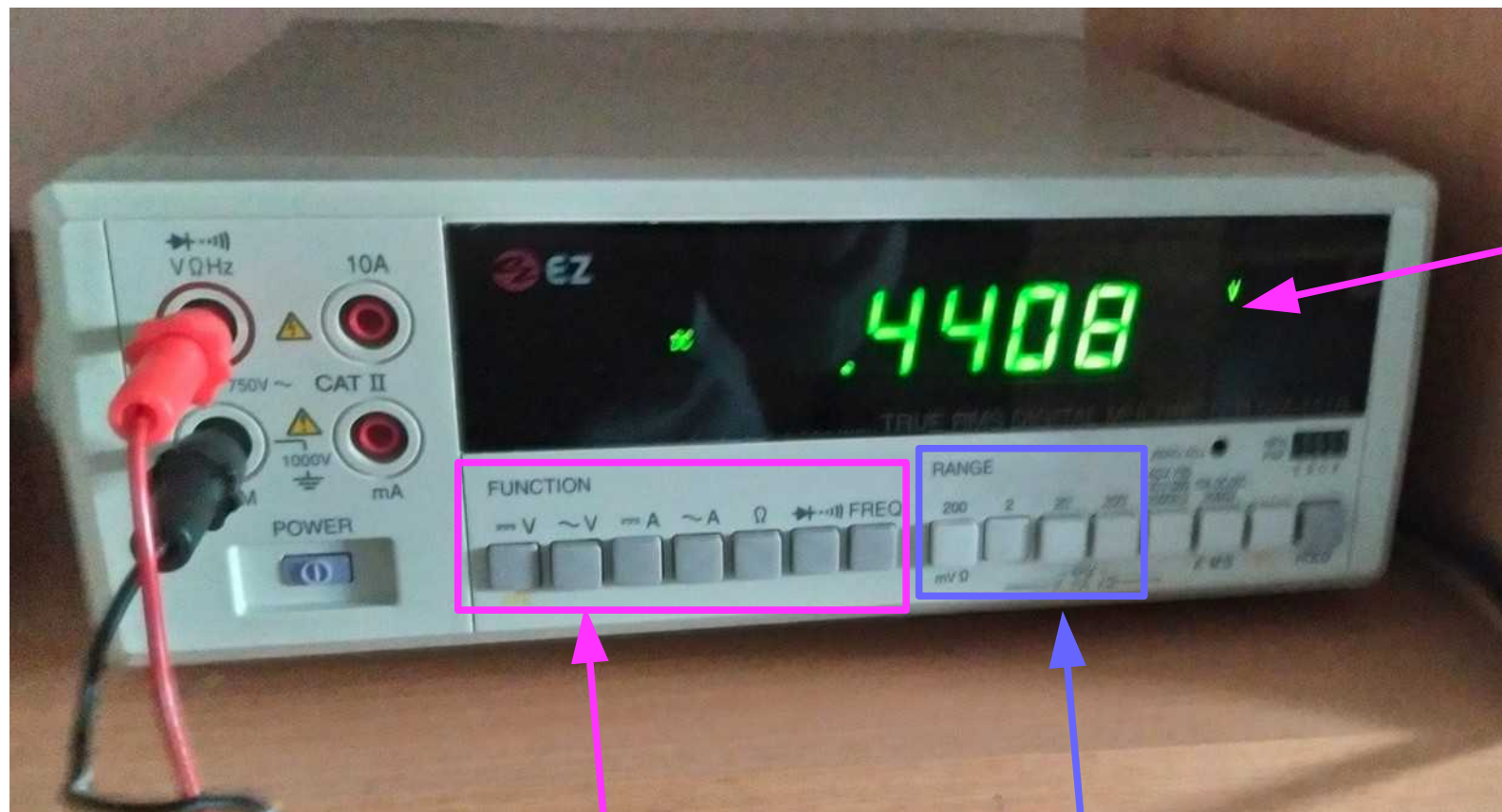

kontrolka přesycení
(když svítí, je třeba
snížit zesílení)

regulace zesílení

Úloha 7

Multimetr užívaný k měření fotonapětí úměrného intenzitě světla dopadajícího na detektoru

jednotky

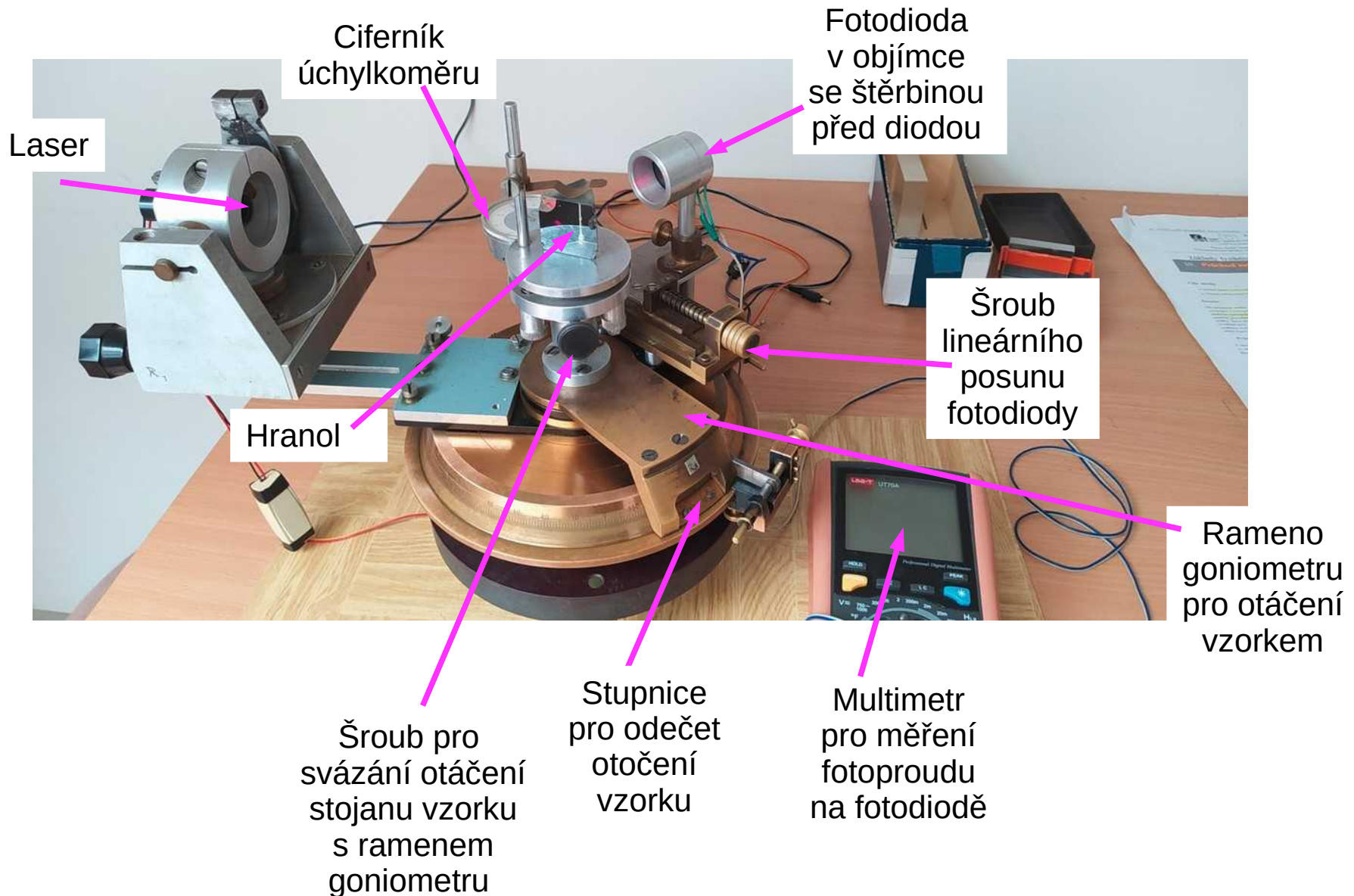
volba měřené veličiny
(zde měříme stejnosměrné
(DC) napětí)

volba měřicího rozsahu
pro dosažení optimální
přesnosti měření

Úloha 7 – volitelná část

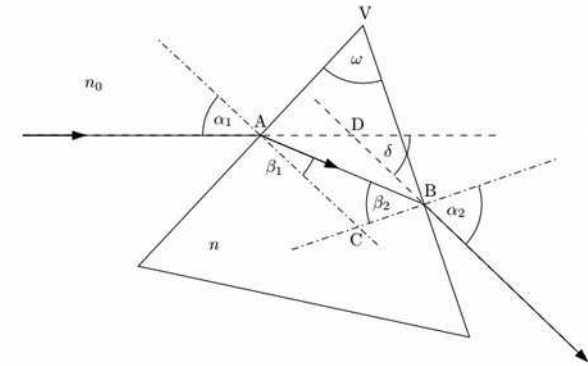
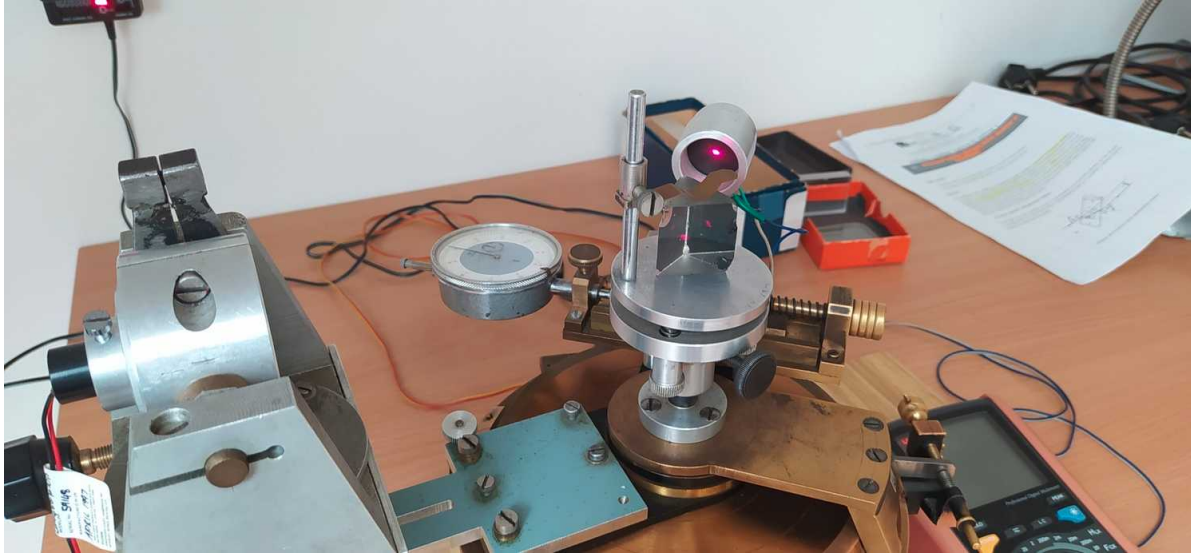
Průchod světla planparalelní deskou a hranolem

Měřicí aparatura

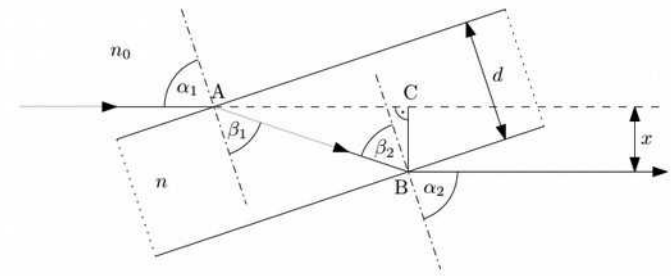

Úloha 7 – volitelná část

Průchod světla hranolem

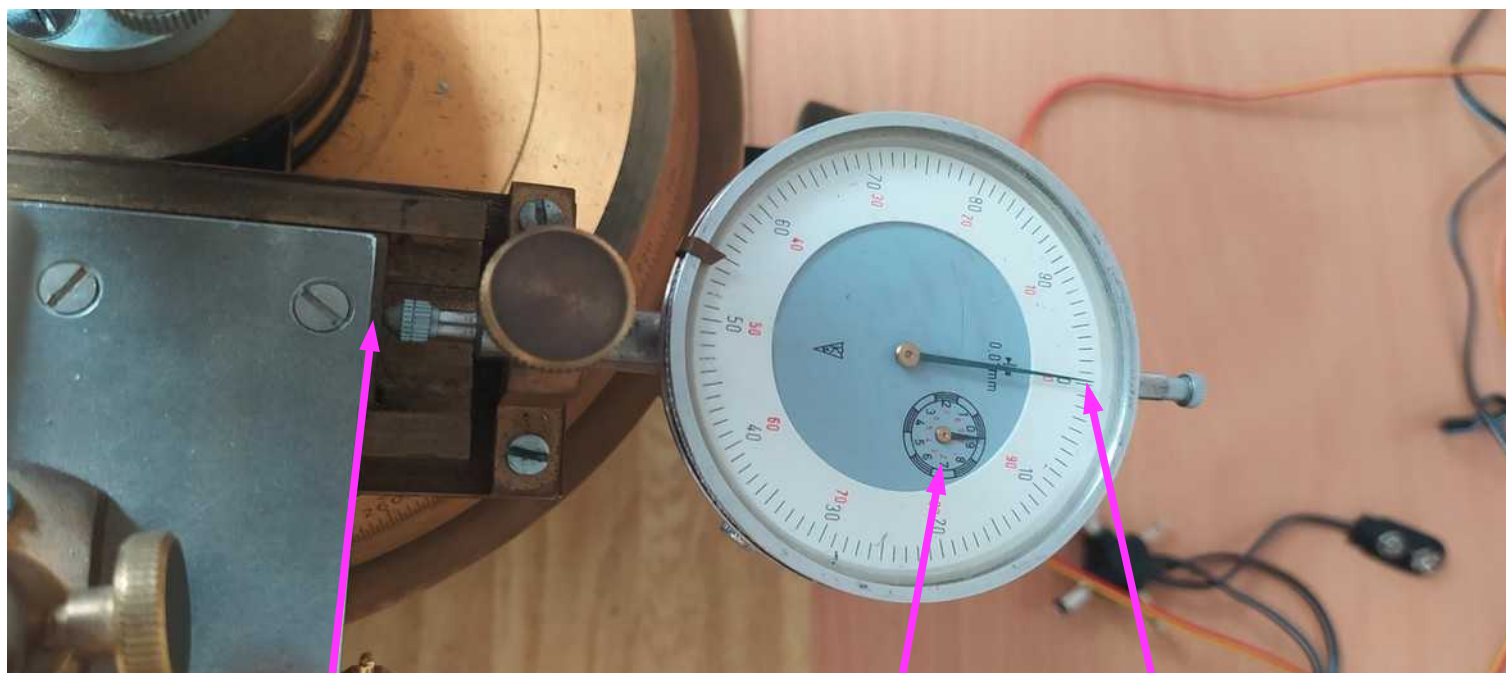

Průchod světla planoparalelní deskou

Úloha 7 – volitelná část

Úchylkoměr pro měření lineárního posunu fotodiody
při měření posunu paprsku po průchodu planparalelní deskou

Kontakt hrotu
úchylkoměru
s nosnou
deskou držáku
fotodiody

Odečet celých
milimetrů

Odečet setin milimetru

Úloha 8

Měření parametrů zobrazovacích soustav

Celkový pohled na experimentální uspořádání pro měření ohniskové vzdálenosti čoček

„předmět“ – osvětlený výřez ve tvaru šípky s průhledným měřítkem (dílky po 1 mm)

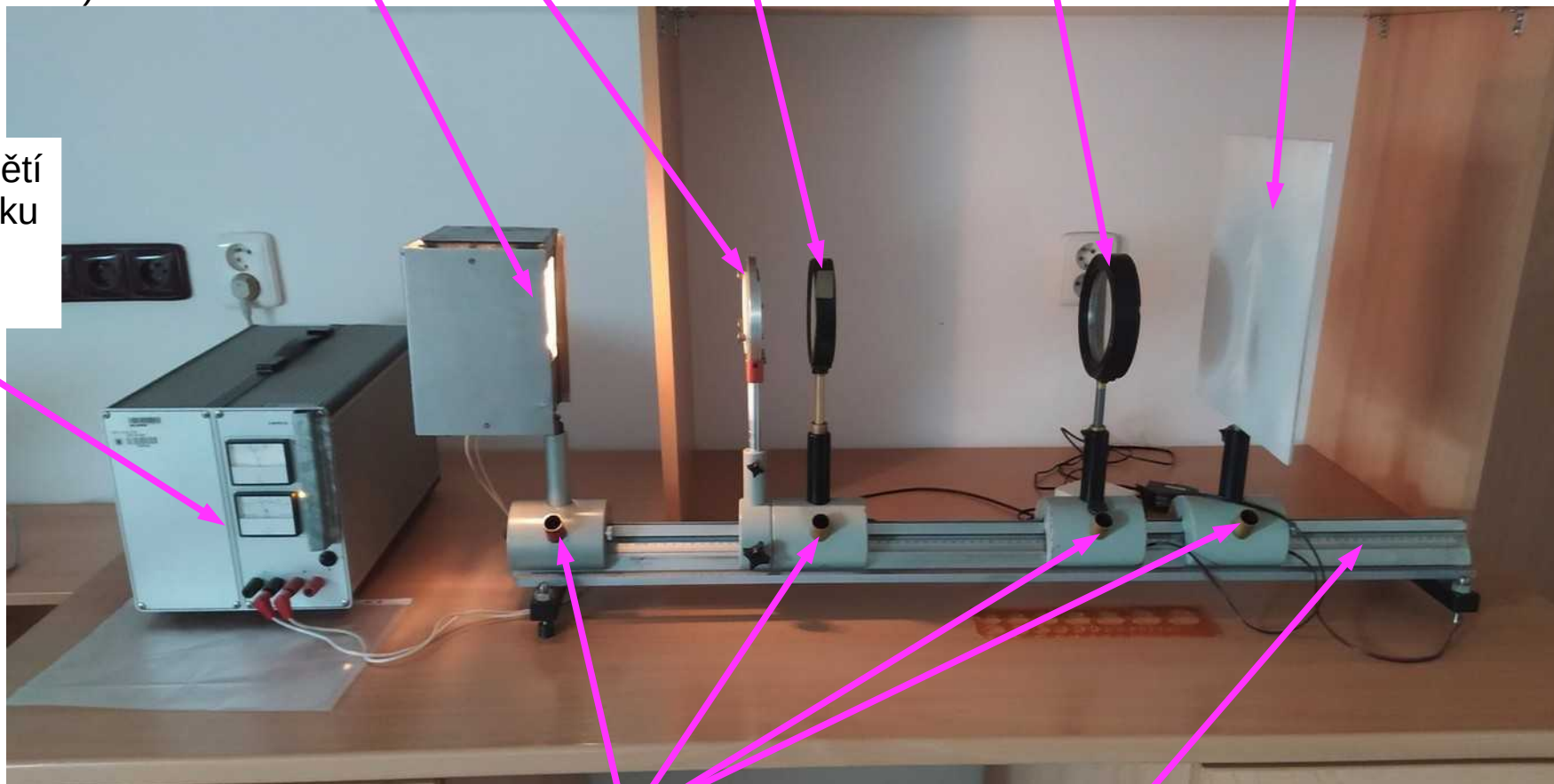
clona

spojka
(plosko-vypuklá
čočka)

rozptylka
(plosko-dutá
čočka)

stínítko pro pozorování
obrazu

Zdroj napětí
pro žárovku
osvětlení
předmětu

osvětlené průzory s ryskou
pro odečítání
polohy optických prvků

optická lavice s měřítkem
polohy optických prvků (dílky po 1 mm)

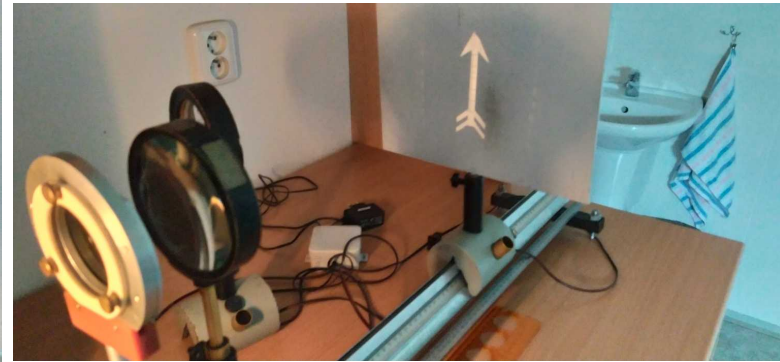

Úloha 8

Zobrazovaný „předmět“

Obraz šipky na stínítku

zobrazené měřítko

Úloha 9

Měření indexu lomu hranolu metodou minimální deviace

Aparatura s goniometrem SG-5 pro měření indexu lomu hranolu

osvětlení nitkového kříže

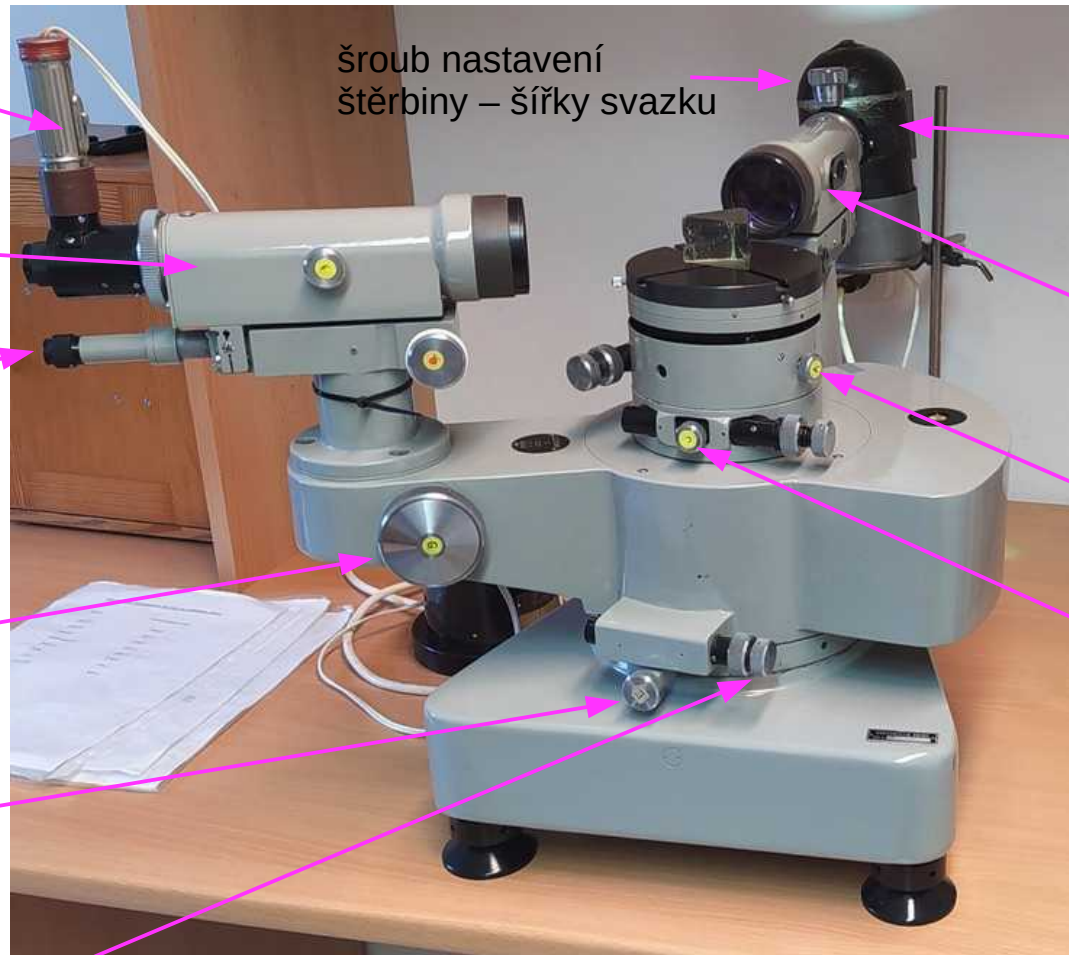
dalekohled pro pozorování spektra

dalekohled pro odečítání úhlové polohy

šroub nastavení úhlové stupnice

šroub aretace kruhu dalekohledu

šroub jemného otáčení dalekohledem (při zaaretování kruhu)

šroub nastavení štěrbin – šířky svazku

Hg výbojka

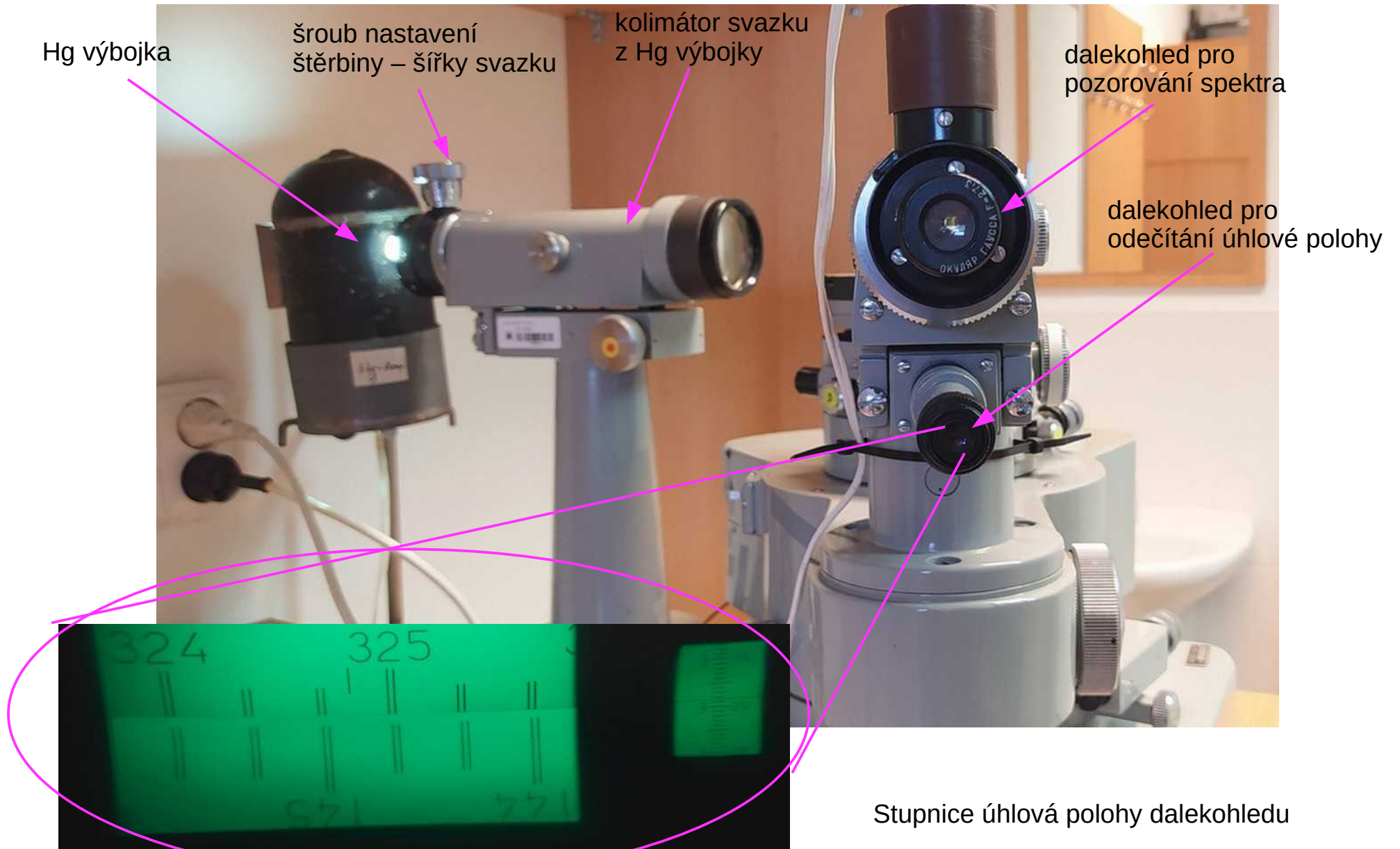
kolimátor svazku z Hg výbojky

šroub naklánění vzorku

šroub aretace otáčení vzorkem

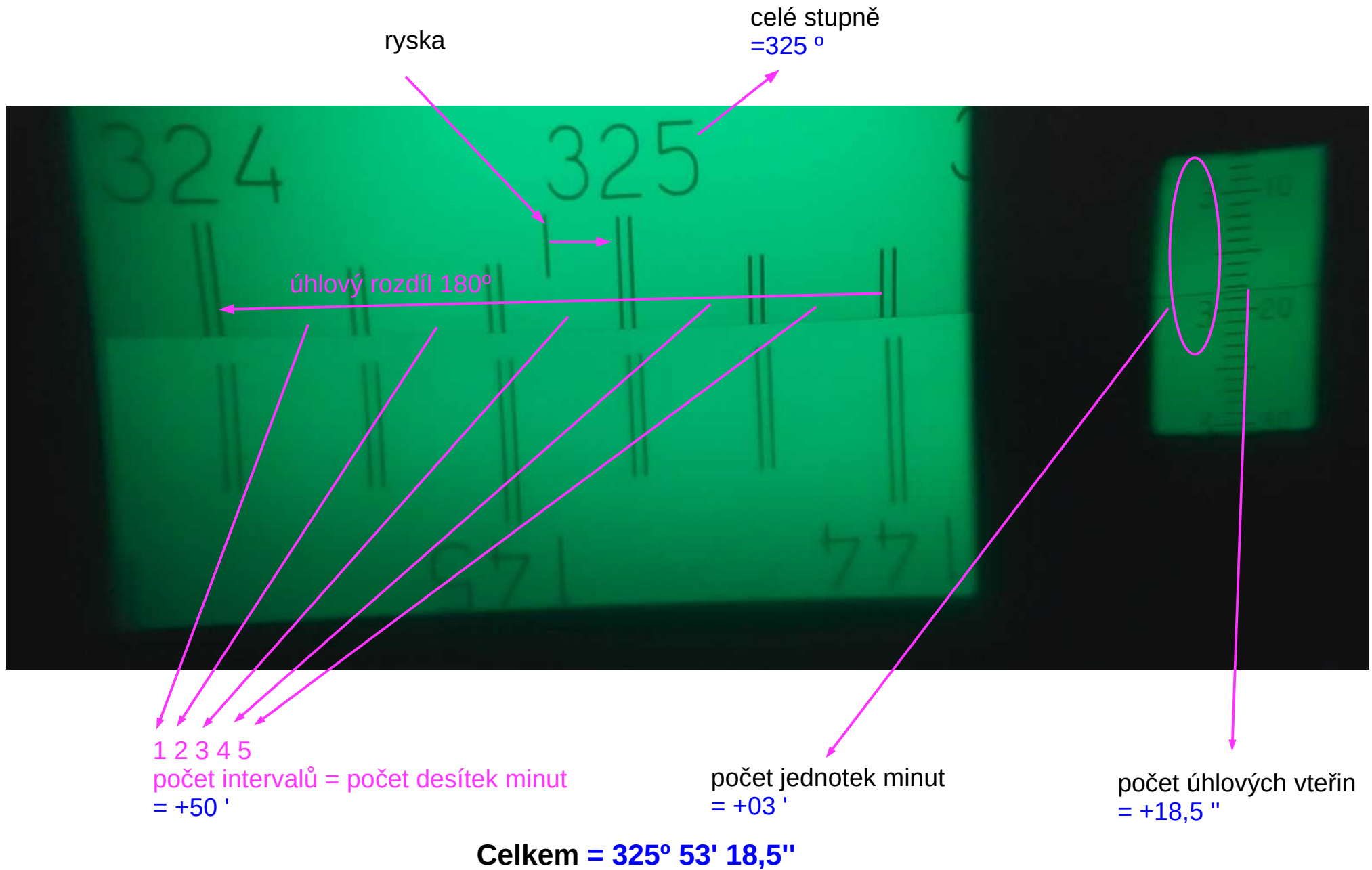
Úloha 9

Aparatura s goniometrem SG-5 pro měření indexu lomu hranolu

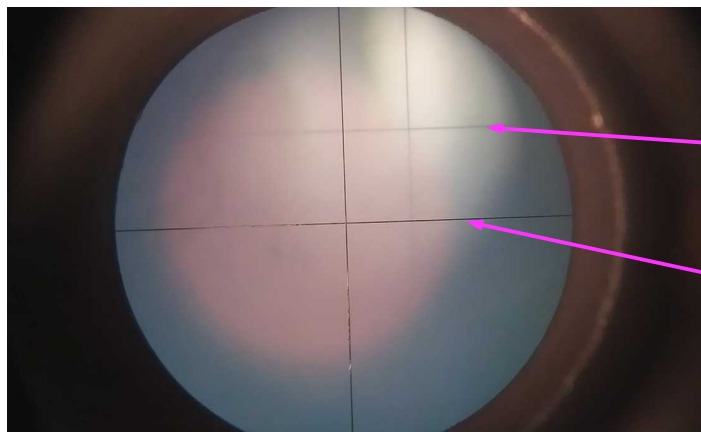
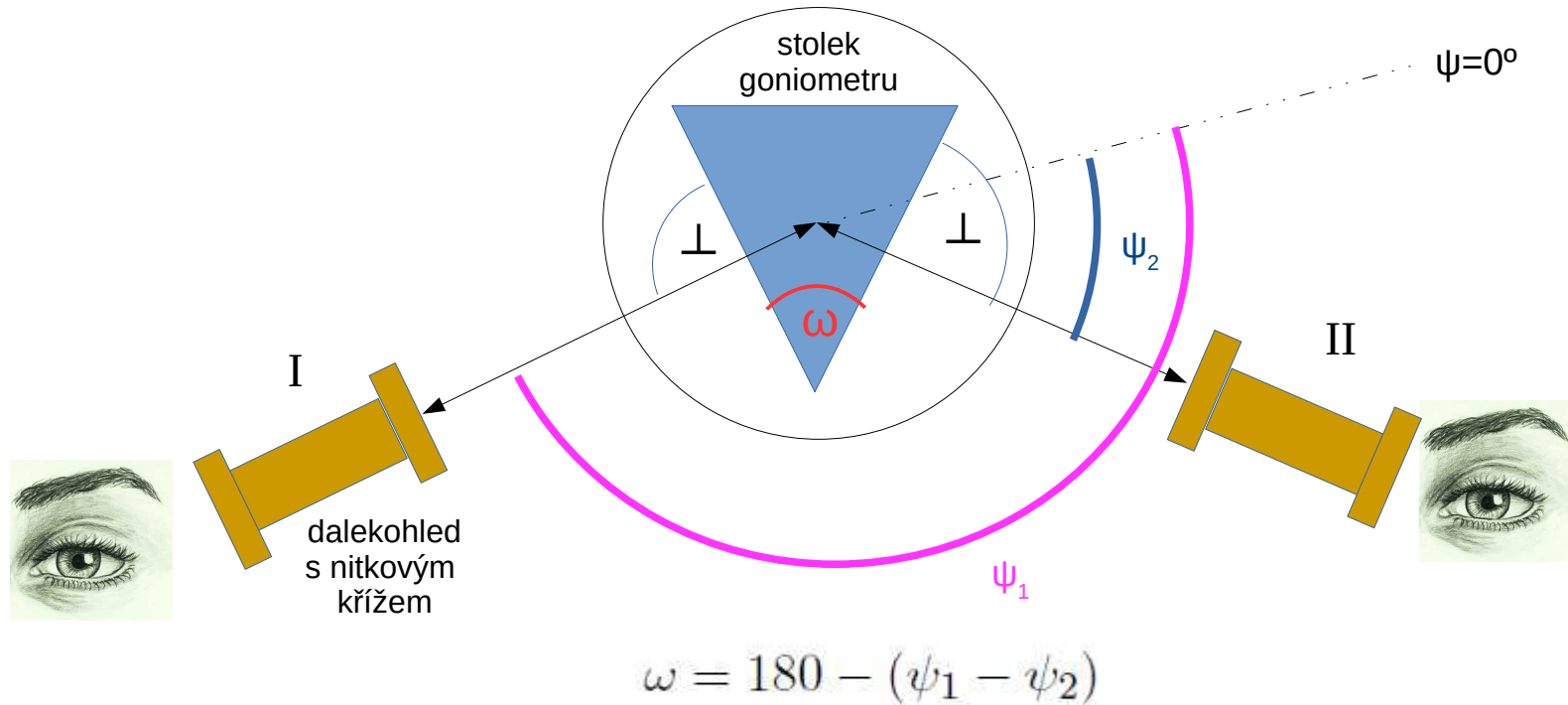
Úloha 9

Pohled na stupnice úhlová polohy dalekohledu + odečítání úhlu

Úloha 9

Schéma měření lámavého úhlu hranolu pomocí zrcadlení nitkového kříže pozorovacího dalekohledu na plochách hranolu

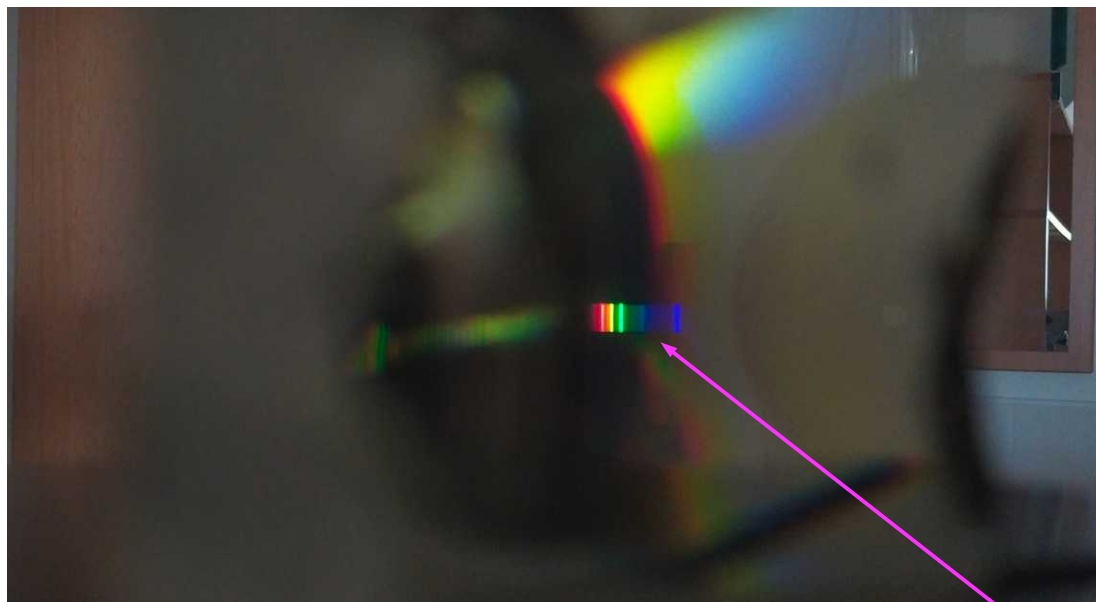

odraz nitkového kříže na lámavé ploše hranolu

nitkový kříž pozorovacího dalekohledu

Úloha 9

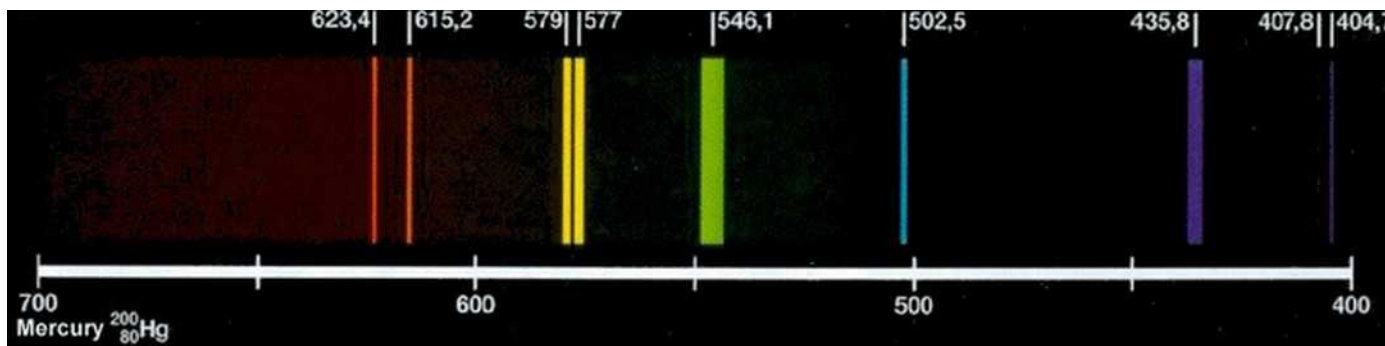
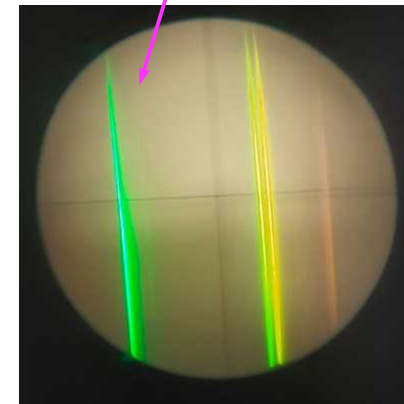
Rozklad (disperze) světla na hranolu

spektrum Hg výbojky v praktiku

Difrakční mřížkou rozložené diskrétní spektrum rtuťové výbojky (ionizované atomy plynu Hg vyzařují jen na určitých vlnových délkách určených diskrétními energiovými hladinami na kterých se můžou nacházet elektrony v el. slupce atomu Hg)

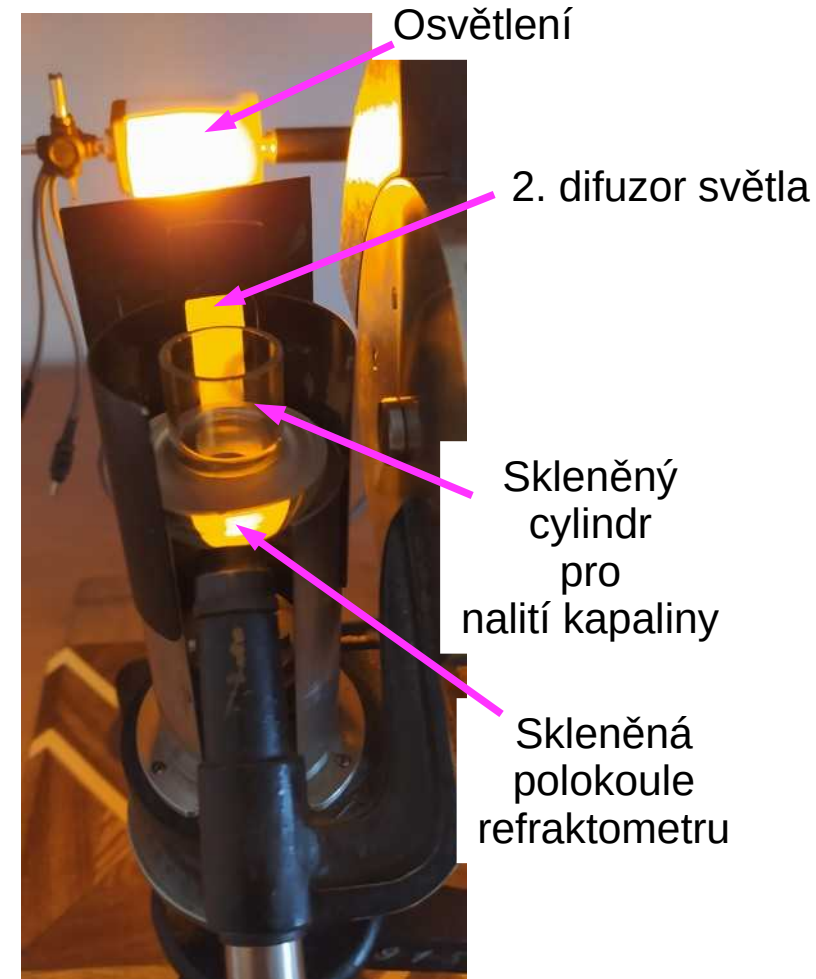
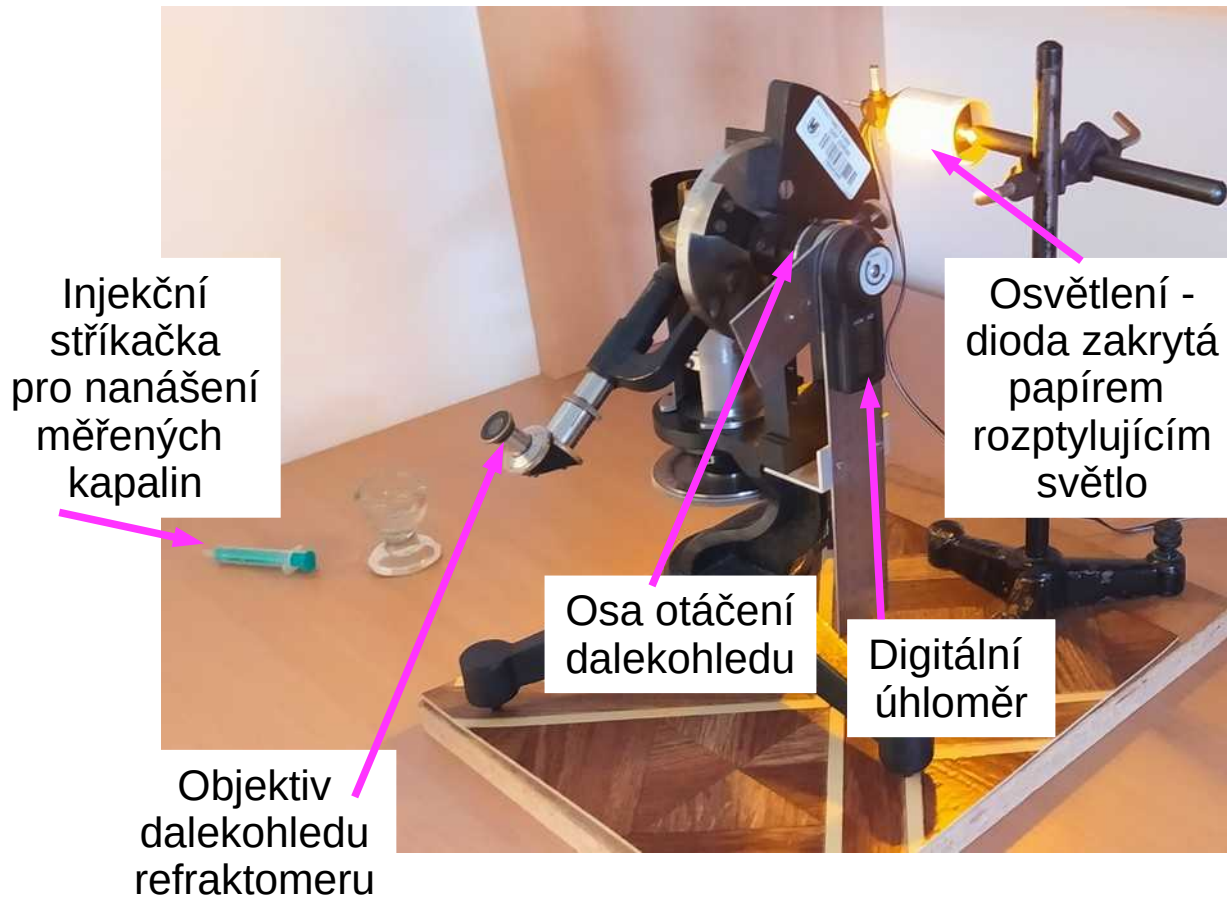
v dalekohledu

Úloha 9 – volitelná část

Měření indexu lomu látek Abbého refraktometrem

Abbého refraktometr

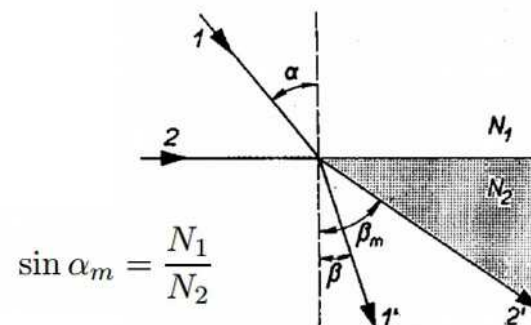
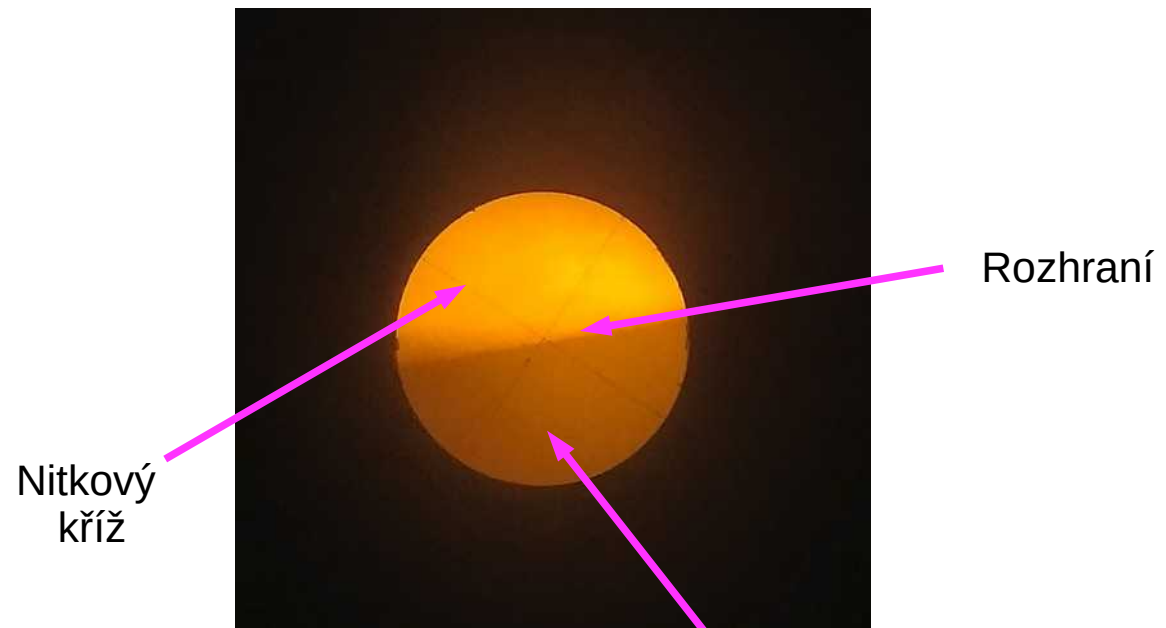

Úloha 9 – volitelná část

Digitální úhloměř
pro odečtení
mezního úhlu

Rozhraní tmavého a světlého
pole zobrazené v okuláru
dalekohledu refraktometru
při měření mezního úhlu

Oblast nad kritickým úhlem
(obraz v dalekohledu je převrácený
podél horizontální osy)
do níž nepronikají paprsky
lomené na horní ploše polokoule

Úloha 10

Měření koncentrace a stáчивosti roztoků

Sacharimetr

kyveta s roztokem (délka kyvety 1 dm)

sodíková výbojka

šroub pro otáčení
analyzátozem

stupnice
sacharimetru

polarizátor

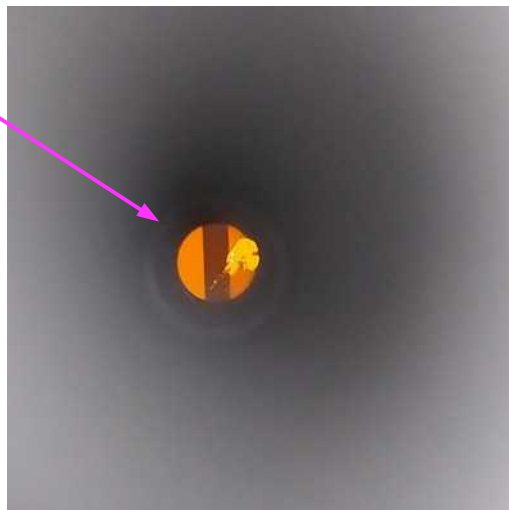
Úloha 10

Stupnice sacharimetru

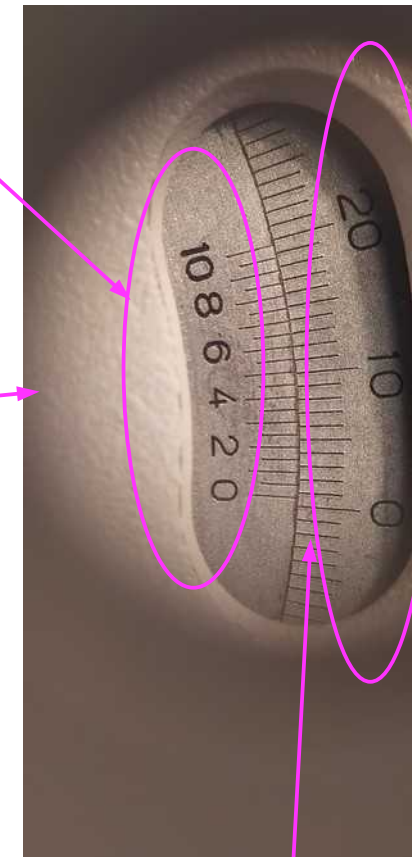
Čelní pohled na sacharimetr

Zorné pole sacharimetru - nevyrovnané světelné pole

nonius
ryška, která se překrývá s ryškou hlavní stupnice udává desetiny dílku. Ryska „0“ ukazuje na celý počet dílků na hlavní stupnici

hlavní stupnice
Odečtená hodnota =
0,6 dílku

Úloha 10

Polarimetr

LED dioda

kyvetový prostor

šroub pro
otáčení analyzátoru

stupnice

lupa pro
odečítání na stupnici

dalekohled pro
pozorování světelného
pole

Úloha 10

Zorné pole sacharimetru

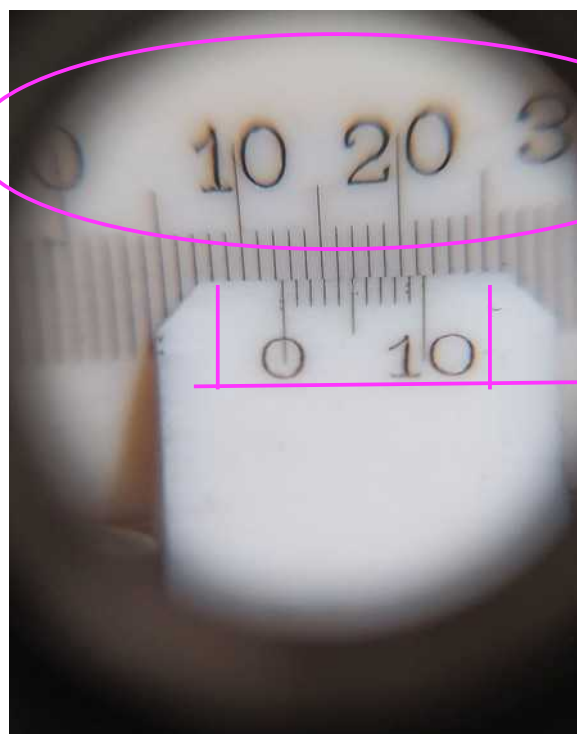

světelné pole před vyrovnáním
(odlišný osvit v levém a pravém
půlkruhu)

vyrovnané světelné pole

Stupnice sacharimetru

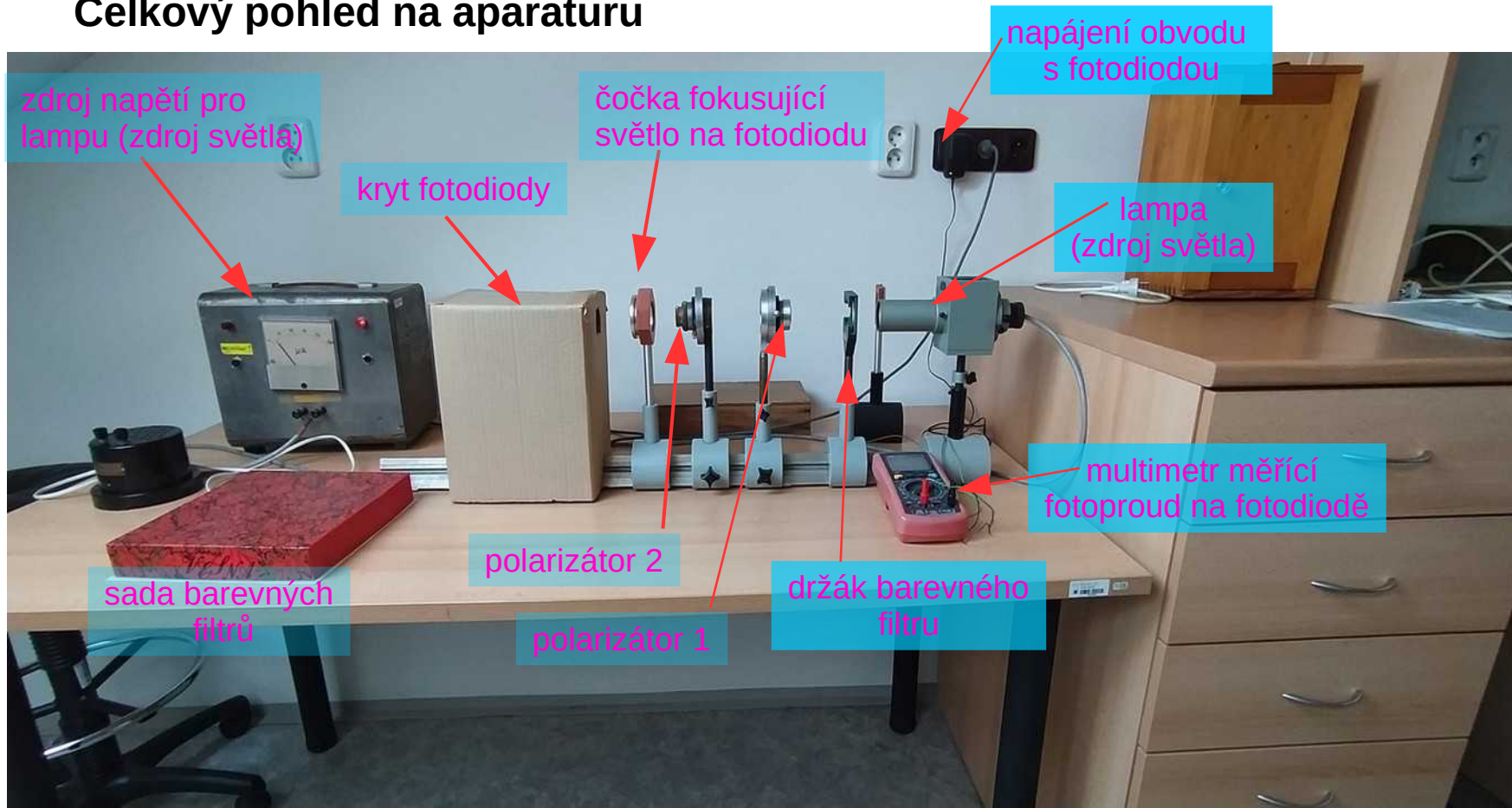
celé stupně

nonius (odečet desetin stupňů)

Úloha 10 – volitelná část

Měření polarizační schopnosti polaroidu a ověření Malusova zákona pro reálné polaroidy

Celkový pohled na aparaturu

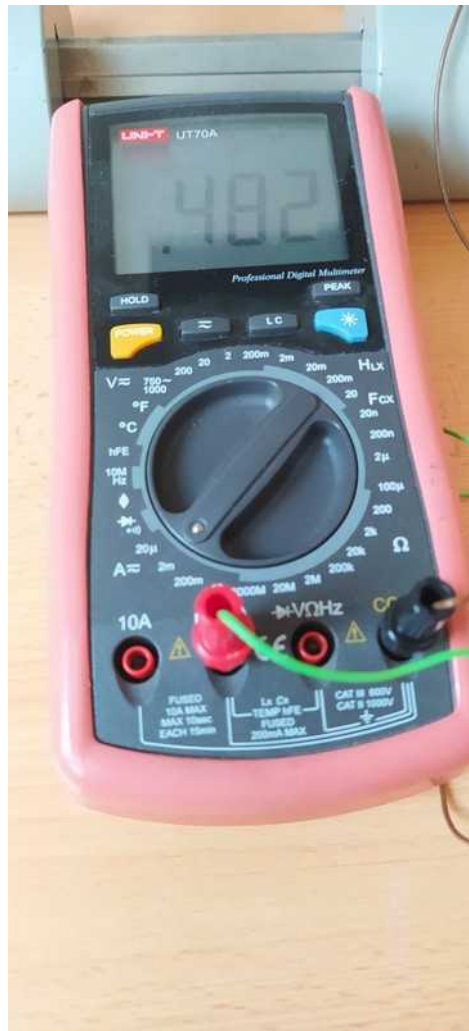

Úloha 10 – volitelná část

fotodioda

multimetr měřící
fotoproud na fotodiodě

objímka polarizátoru 1
se stupnicí pro kontrolované
otočení polarizátoru

Úloha 10 – volitelná část

sada barevných filtrů
s tabulkou vlnových délek
pro které mají jednotlivé filtry
maximální propustnost

